

Er ref: s.remissvar@regeringskansliet.se
S2025/ 01127

s.sl@regeringskansliet.se
Socialdepartementet

Sveriges Företagshälsor är företagshälsovårdens branschorganisation i Sverige. Föreningen är en ideell och obunden organisation som bildades 1985 för att tillvarata företagshälsovårdens intressen. Föreningen organiserar den övervägande majoriteten av landets företagshälsor. Medlemmarna finns inom stat, kommun och region, inbyggda i större privata företag och på den privata marknaden. Tillsammans med våra medlemmar strävar vi efter ett hälsosamt, säkert och stimulerande arbetsliv för alla som arbetar.

En välfungerande företagshälsovård skapar friskare och mer hållbara arbetsplatser. Det finns idag en bred förståelse för att företagshälsovården har en central och viktig roll i arbetslivet genom att bidra till att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser. Utan fungerande företagshälsovård riskerar de arbetsrelaterade skadorna öka, liksom sjukfrånvaron. Detta får negativa effekter både för den enskilda individen och på samhällsnivå i form av minskade skatteunderlag.

För många arbeten som innebär en hög risk, till exempel arbete med bly, asbest, hög höjd mm krävs tjänstbarhetsintyg för att få utföra arbetet. Detta är lagreglerat område. Företagshälsovården gör, på uppdrag av arbetsgivaren, medicinska kontroller och bedömningar på personalen för att arbetsgivare ska kunna uppfylla lagkraven. Utan företagshälsovård kan det därmed blir svårt att uppfylla lagkrav.

Sveriges Företagshälsor vill härmed lämna synpunkter på Vårdansvarskommitténs slutbetänkande om helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården. Sveriges Företagshälsor har valt att särskilt lämna synpunkter kring frågan om kompetensförsörjning. De övriga områdena tar inte organisationen ställning i.

Vi välkomnar kommitténs slutsats att en ökad nationell samordning är nödvändig för att säkerställa kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården.

Kompetensförsörjning och företagsläkarfrågan

I dag ansvarar varje region för att tillhandahålla utbildningsplatser utifrån egna behov snarare än nationella behov, vilket inte skapar ett effektivt eller jämnt fördelat system. Kommittén identifierar behovet av nationell samordning och dimensionering av utbildningen av hälso- och sjukvårdspersonal, där varje huvudman tydligare behöver bidra till det samlade nationella behovet. Sveriges Företagshälsor ser positivt på detta.

Arbetsmedicin är ett specialistområde med särskilt stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Regionerna är idag inte ansvariga för tilläggspecialiteten i arbetsmedicin vilket betyder att det är den enda läkarspecialiteten som inte är offentligt finansierad och samordnad.

Sveriges Företagshälsor ser positivt på kommitténs betoning av kompetensförsörjning som en central och långsiktig hållbarhetsfråga för hälso- och sjukvården. Vi delar kommitténs bedömning att nuvarande ordning, där varje region planerar utbildningsplatser utifrån egna behov, inte skapar ett tillräckligt effektivt eller samordnat system.

Sveriges Företagshälsor menar att för att möta framtidens krav behövs en starkare nationell styrning och finansiering som säkerställer tillgången till rätt kompetens över tid – särskilt inom mindre men samhällsviktiga specialistområden som arbetsmedicin. Vi anser att staten måste inrätta ett nationellt nav för specialiseringstjänstgöring (ST) i arbetsmedicin med säkrad finansiering.

Vidare vill vi understryka vikten av att **företagsläkare** tydligt inkluderas i nationella planer för kompetensförsörjning. Företagsläkare utgör en kritisk resurs för såväl förebyggande som rehabiliterande arbetsplatsrelaterad vård och bidrar till att främja återgången till arbete på grund av sjukdom samt skapa en hållbar arbetsmiljö i hela landet. Vi anser att man bör beakta företagsläkarnas roll vid planering av specialistutbildning och nationella kompetensstrategier, för att undvika kompetensbrist och fragmentering av vården.

Sveriges Företagshälsor hade önskat att Vårdansvarskommittén hade utrett frågan om finansiering och behovet av att ge ett samordningsuppdrag för utbildningen för tilläggspecialiteten arbetsmedicin.

Samlade synpunkter

Sveriges Företagshälsor konstaterar att kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för hälso- och sjukvårdssystemet. Dagens system, där varje region planerar utifrån egna behov, är inte tillräckligt effektivt. Staten har redan ett tydligt ansvar för specialiseringstjänstgöring inom rättsmedicin genom Rättsmedicinalverket, vilket visar att statligt huvudmannaskap är en fungerande modell för mindre, samhällsviktiga specialiteter. Uppdraget bör särskilt säkerställa att utbildningen håller en likvärdig kvalitet oavsett var i landet ST-läkaren är placerad. En nationell samordning skulle bidra till att utjämna skillnader i handledningskapacitet, kursutbud och forskningsanknytning mellan olika regioner. Sveriges Företagshälsor hade önskat att Vårdansvarskommittén hade utrett frågan om finansiering och behovet av att ge ett samordningsuppdrag för utbildningen för tilläggspecialiteten arbetsmedicin.

Vi anser att:

1. Företagsläkarnas kompetensbehov ska inkluderas i nationella utbildnings- och planeringsstrategier.
2. Säkrad finansiering som säkerställer jämn tillgång till specialistutbildning, även i mindre befolkade regioner.
3. Det behövs en övergripande strategi för kompetensförsörjning inom arbetsmedicin och relaterade specialistområden utvecklas, med tydlig samordning mellan stat, regioner och privata aktörer.

På en Skriftlig fråga gällande Ansvaret för organisering och finansiering av utbildning för företagsläkare 2025/26:13 ställd av Johanna Haraldsson (S) till Statsminister Ulf Kristersson (M) som sen besvarades av Sjukvårdsminister Elisabet Lann hänvisade hon till denna utredning vilket vi ser mycket positivt och hoppfullt på.

Vi tackar för möjligheten att yttra oss och ser fram emot fortsatt dialog kring hur kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan stärkas på lång sikt.

Peter Munck af Rosenschöld

Vd, Sveriges Företagshälsor

peter.munck@foretagshalsor.se

Sveriges Företagshälsor, 27 oktober 2025